

De Biestse Gemeynt Route

Auteur: Charles Aerssens

Hart van Brabant

De afwisselende rondwandeling verloopt helemaal over de groengele markering het wandelroutenetwerk van Visit/Brabant. Vanuit Diessen wandelen we door het coulissenlandschap rond de gemeenschappelijke gronden (ommelanden) van het gehucht Biest-Houtakker. Deze worden in de 14e eeuw door de Hertog van Brabant aan het gehucht toegekend en zijn al eeuwenlang in het bezit van de inwoners, die het gezamenlijk beheren. Deze ommelanden ten noorden van Diessen worden naar het westen begrensd door de N269 en aan de noordoostzijde ingesloten door het Wilhelminakanaal. In dit open gebied passeren we de laaglandbeken Spruitenstroompje, Roodloop en Reusel. Zij leveren een belangrijke bijdrage aan de afwatering van Midden Brabant. Er is ruimte gecreëerd om het water bij overvloedige regenval langer vast te houden en gecontroleerd af te voeren. Dit is duidelijk zichtbaar in het landschap van het Diessens Broek. Zo heeft het stroomgebied van de Reusel na herinrichting en het beekherstelproject van Natuurmonumenten en Waterschap De Dommel zijn natuurlijke en oorspronkelijke waterloop terug gekregen en is er een retentiebekken gecreëerd. Daardoor is ook een belangrijk weidevogelgebied ontstaan.

Deze rondwandeling maakt gebruik van het Wandelroutenetwerk VisitBrabant
(groengele markering)

Routebeschrijving via knooppunten

3 – 5 – 50 – 51 – 11 – 53 – 54 – 55 – 65 – 61 – 64 – 63 – 26 – 28 – 1 – 2 – 29 – 24 –
22 – 23 – 68 – 20 – 72 – 71 – 70 – 7 – 10 – 2 – 3

Routebeschrijving

1. De rondwandeling vertrekt vanaf KNP3 tegenover Restaria De Zwaan op het kruispunt van de Julianastraat met de Echternachstraat. De route gaat door de Echternachstraat en we wandelen de bebouwde kom van Diessen uit langs de kapel 'Ter ere van Onze Lieve Vrouw van Brabant, ons aller Moeder en Hertoginne'. Hier bij KNP5 houden we rechts aan en komen op de Laarstraat uit. De route gaat naar links over het Hoekske tot we op de Y-splitsing met de Bremstraat staan. Hier volgen we de groengele markering naar links over de onverharde Bremstraat. We passeren de sportterreinen en het verderop gelegen terrein van het Crematorium tot we aan onze linkerzijde bij een oud langgevelboerderijtje uitkomen met de naam 'Huiske ten Halve'. Hier slaan we bij KNP50 rechtsaf en komen langs de slagboom en infopaneel op het Landgoed Annanina's Rust, in beheer bij het Brabants Landschap. We volgen de geelgroene markeringen van het wandelroutenetwerk langs KNP51, KNP11 over rechte lanen tot aan KNP53. Op deze T-splitsing gaat de route naar links tot aan de driesprong bij KNP54 (Rentmeestersdijk). We volgen het onverharde pad richting KNP55. Het onverharde pad gaat over in asfalt en komt uit op de Hakvoortseweg.

2. Op de Hakvoortseweg wandelen we even naar links en steken over naar KNP55. Door het draaihekje komen we in natuurgebied De Gooren met het beekdal van het Spruitenstroompje. We volgen de smalle kronkelende grasweggetjes met de groengele markeringen die met elkaar verbonden zijn en deels langs het Spruitenstroompje lopen door een typisch coulissenlandschap. De route leidt ons bij een bomerij naar links en zo bereiken we het buurtschap Driehuizen. Rechts aanhoudend door dit buurtschap komen we aan de Akkerstraat bij KNP64. Hier steken we schuin naar rechts over en volgen het zandpad langs de bosrand naar KNP63, waar we rechtsaf het zandpad nemen. Zo komen we op het kruispunt van zandwegen bij KNP26 en steken we over in de richting van KNP28. Op de verharding (Klein Westerwijksestraat) slaan we linksaf en komen we aan De Eksterhoeve in het gehucht Westerwijk. Bij KNP28 slaan we rechtsaf en komen in een open landschap dat grenst aan de zuidzijde van Attractiepark Beekse Bergen. Na KNP1 gaat de route rechtsaf. we volgen de zandweg en negeren bij KNP2 de afslag naar rechts. Rechtdoor gaat de zandweg over in asphalt. Met de bocht naar rechts komen we langs de forellen visvijver, De Biestse Oevers met horecagelegenheid. Hier bereiken we de brug over het Wilhelminakanaal.
3. Hier bij KNP28 tegenover Café De gulle Brabander bij de picknickplek met KNP29 gaat de route langs het haventje aan het Wilhelminakanaal naar rechts en volgen we het pad op de oever van het Wilhelminakanaal voorbij KNP24 tot we na goed 1 kilometer bij KNP 22 uitkomen, net voor de ophaalbrug over het kanaal. Dan volgen we het asphalt naar rechts over de Akkerstraat tot huisnummer 12 aan de linkerkant. Hier nemen we naar links het getegelde voetpad richting de bebouwing van Biest-Houtakker. Even verderop is naar rechts een voetgangersdoorsteek naar Café Ome Toon. Rechtdoor komen we bij KNP 23 in de Biestsestraat in het centrum van Biest-Houtakker. Bij KNP23 wandelen we naar links. We vervolgen de wandeling door de Biestsestraat langs KNP67 en komen na de laatste huizen aan het bruggetje over het Spruitenstroompje. Voorbij het veldkapelletje slaan we bij KNP68 linksaf de Bundersweg in. De zandweg brengt ons naar KNP20 op de Gemeintsedijk. Hier slaan we linksaf en negeren het pad aan de linkerkant. We volgen de met eiken omzoomde onverharde weg. Als deze onverharde weg naar rechts afbuigt, gaat onze route links door het draaihekje en meteen rechts over het dijkje met links het natte Diessens Broek en rechts over de sloot de waterzuiveringsinstallatie van Waterschap De Dommel.
4. Aangekomen bij KNP72 gaat de route naar links het Diessens Broek in. Bij de stalen brug steken we de Reusel over en komen we op een zandweg (kruising Willekensdreef-Dwarsbroekweg) bij KNP71. We wandelen rechtsaf en blijven deze zandweg zo'n 1,5 kilometer volgen tot we na KNP70 bij KNP7 komen. Voorbij KNP7 gaat de groengele gemarkeerde route rechtsaf. Over het bruggetje wandelen we naar links op de oever van de hier nog gekanaliseerde Reusel langs KNP10 en komen bij KNP2 aan de brug met de drukke Beekseweg. Vanaf KNP2 wandelen we rechtsaf door de Julianastraat terug naar naar het vertrekpunt Restaria De Zwaan.

Op het traject van KNP72 naar KNP 71 is in een extreem natte periode de passage van de voorde wellicht niet mogelijk! De stalen brug over de Reusel vormt geen probleem, maar de markering van waterhoogte bij de voorde kan verderop hoogwater aangeven, waardoor de oversteek zeker in de winterperiode zeer lastig en zelfs onmogelijk kan zijn! Er zit niet anders op dan in dit geval de route te vervolgen terug naar KNP72 en langs KNP9, KNP8 naar KNP70 te kiezen.

Praktische informatie

Lengte van de wandeling

15 km

Start- en eindpunt

Restaria De Zwaan

Julianastraat 31

5087 BA Diessen

Openbaar vervoer

Bushalte Julianastraat, 5087 BB Diessen

Lijn 142 Bravo/Arriva Tilburg-Best

Bushalte Kerk, 5084 GB Biest-Houtakker

Lijn 142 Bravo/Arriva Tilburg-Best

Parkeren

Parkeerplaats Willibrordusstraat 6, 5087 BS Diessen

Horeca onderweg

o Restaria De Zwaan, Julianastraat 31, 5087 BA Diessen

o De Biestse Oevers, Veldbraken 3, 5084 HS Biest-Houtakker

o Café De Gulle Brabander, Biestsestraat 101. 5084 HT Biest Houtakker

o Café Ome Toon, Biestsestraat 38 C, 5084 HG Biest-Houtakker, 013-5055092

Achtergrondinformatie

'Huiske ten Halve'

Dit langgevelboerderijtje is architectuurhistorisch van belang vanwege de sobere ornamentiek van het gave exterieur en de wijze waarop eclectische motieven op het platteland worden gebruikt ter verhoging van de representativiteit. Zo zijn de gevels opgetrokken uit handvorm baksteen en op het zadeldak liggen zwarte Oudhollandse dakpannen. De aangebouwde stal heeft een wolfsdak met rode Oudhollandse dakpannen. In de gevel zitten gietijzeren schotelankers bij het woonhuis en rechte muurankers bij het stalgedeelte. Boven de dichtgemetselde staldeuren onder korfboog met hardsteen aanzetstenen zien we een sluitsteen met de inscriptie H.M. 16 sept. 1871. Het huisje is gebouwd op de fundamenteën van een veel oudere boerderij door de uit Frankrijk afkomstige Luitenant-Kolonel Jacques Joseph Majoie (1787-1878), bewoner van het nabijgelegen kasteel Groenendaal. Daarnaast is het boerderijtje van 1907 tot 1933 ook in gebruik geweest als café en heeft als zodanig cultuurhistorische waarde als voorbeeld van de sociaaleconomische ontwikkeling van de landbouw en de horeca in de Kempen in de late 19de eeuw.

Landgoed Annanina's Rust

Het bijna 150 hectare groot landgoedbos is in 1899 gesticht door Notaris Emile M.J.W.E. Huijsmans (1850-1920) uit Hilvarenbeek. Het verhaal gaat dat het gebied is vernoemd naar de maîtresse van de notaris. Zij kwam uit Rusland en woonde in een huisje in het bos. Tegenwoordig valt het beheer onder de verantwoordelijkheid van het Brabants Landschap. Het landgoed is zeer karakteristiek voor de Noord-Brabantse zandgronden. Het bosgebied ligt op een dekzandrug en is omgeven door drie laaglandbeken: de

Reusel, de Roodloop en het Spruitenstroompje. Van oudsher heeft dit landgoed een dubbele functie. Enerzijds wordt het bos gebruikt voor de houtproductie, anderzijds dient dit bos als parkbos in de trant van de Engelse landschapsstijl. Dit laatste is te zien aan de golvende paden met aan beide zijden monumentale exemplaren van oeroude zomereiken, beuken en rode beuken, afgewisseld door naaldbomen. De struiklaag wordt beheerst door rododendron en hultst. De hellingen van de bossloten zijn begroeid met dubbelloof, wijfjesvaren en mossen. In het overige bos op het landgoed, groeit voornamelijk naaldhout, stekelvaren, blauwe bosbes en struikhei.

Natuurgebied De Gooren

In de Gooren lopen twee laaglandbeken, het Spruitenstroompje en de Roodloop. Het zijn langzaam stromende beken, niet sneller dan een halve meter per seconde, die kronkelend door het landschap hun weg zoeken. Het gebied is verder bijzonder omdat het is ontstaan door ontginning van bossen eeuwen geleden. Die ontginning levert weidegronden op voor het vee die beemden genoemd worden. De kavels waren lang en smal en lagen haaks op een stroom met de smalle kant. Rond de kavels waren houtwallen te vinden die het vee in de weide hielden. Maar veel van dit een typisch coulissenlandschap is verdwenen door de jaren heen door moderne landbouw en ruilverkaveling. Hier in de Gooren is het landschap bewaard gebleven en deels hersteld.

De Biestse Gemeynt

In 1390 draagt Hertogin Johanna van Brabant de rechten op de woeste gronden in Het Broek over aan de bewoners van de Biest. Het lage natte gebied aan de zuidkant van het Spruitenstroompje wordt een grote gemeenschappelijke weide, die tot de dag van vandaag nog de Gemeynt wordt genoemd en nog steeds gemeenschappelijk bezit is van de inwoners. Dit wordt gesymboliseerd door een sculptuur van de uit Loon op Zand afkomstige beeldhouwer Harm Timmermans. Het is een figuratief beeld van drie regenten, twee heerboeren en een aristocratisch figuur, die de gronden van 'de Gemeynt' schouwen.. Zij beheren de gemeenschappelijke gronden, die nog steeds gemeenschappelijk bezit zijn van de ingezetenen. Het dagelijks beheer van de Gemeynt rust bij drie regenten die worden benoemd door Gedeputeerde Staten uit en op voordracht van de inwoners van Biest-Houtakker. Sinds 1978 ziet ook het Belangenorgaan Biest-Houtakker toe op het beheer van de Gemeynt en de besteding van de opbrengsten. Dit is uniek in Nederland!

Diessens Broek

Het natte Diessens Broek met het beekdal van de Reusel ligt er aanvankelijk na de kanalisatie in de jaren '60 van de vorige eeuw lelijk bij. De Reusel is rechtgetrokken en haar oude meanders zijn dichtgegooid. Maar gelukkig heeft de herinrichting en natuurontwikkeling van het beekdal in 2010 voor de huidige metamorfose gezorgd. Over een oppervlakte van 60 hectare is de overbemeste bodemlaag afgegraven en bepaalt de Reusel zelf weer haar loop over een breedte van 100 meter. Het Diessens Broek dat nu in bezit is van het Brabants Landschap, is een belangrijk weidevogelgebied geworden, waar grutto's en watersnippen zijn te vinden. Er wordt niet gemaaid en in de daardoor ontstane ruigten nestelen kneu en bosrietzanger, maar er is ook ruimte voor zwanen, ganzen en doortrekkende regenwulpen. Een deel van de hooilanden wordt verschraald, waardoor zeldzame planten kunnen opkomen. Omdat de Reusel een van de belangrijkste

riviertjes is voor de afwatering van Midden Brabant, kan bij een te groot aanbod van regenwater in het stroomgebied van de Dommel met name in het Bossche Broek overstroming ontstaan. Om dat te voorkomen heeft Waterschap De Dommel het Diessens Broek ingericht als inundatiegebied en retentiebekken. Hier kan door de nieuwe natuurontwikkeling veel water worden geborgen. Deze waterberging maakt deel uit van ecologische hoofdstructuur met honderden hectare nieuw ingerichte natuur.

Brug over de Reusel aan Beekseweg.

Op deze plek zijn op 12 mei 1940 elf Franse militairen om het leven gekomen in de strijd tegen Duitse bezetter. Op 11 mei 1940 trekken Franse militairen van het 6e en 7e Escadron van het 4e Regiment Dragon Portés (1e Division Légère Mécanique) Diessen binnen. Ze zijn uitgerust met lichte tanks, pantserwagens, gemotoriseerde infanterie en uitgebreide ondersteuningswapens en nemen stelling in aan de brug over de Reusel in afwachting van de Duitsers. De volgende dag komt het tot een gevecht tussen de Franse en Duitse troepen van SS Standarte Deutschland en delen van de 56 Infanterie Division, waarbij beide partijen ook ruim gebruik maken van artillerie. De overmacht van de Duitsers is te groot, waarop de Franse militairen besluiten zich via Esbeek terug te trekken. Tijdens de gevechten zijn elf Frans militairen om het leven gekomen, die de volgende dag op het bevel van Duitse militairen zijn begraven in een massagraf. Drie dagen later worden de lichamen van de Franse militairen opgegraven en krijgen ze een laatste rustplaats te geven op het R.K. parochiekerkhof van Diessen. Op het gezamenlijke graf werden de helmen van de gesneuvelden en een houten kruis geplaatst. In 1949 hebben de Franse autoriteiten het stoffelijk overschot van de militairen opgegraven en getracht hen te identificeren. Slechts van vier van de elf soldaten kon de identiteit worden vastgesteld. Zij zijn herbegraven in Frankrijk. De overige zeven zijn herbegraven op de Franse Erebegraafplaats in Kapelle in Zeeland.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten
voor slechts
€ 13,50